

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์เนื้อหา มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาการอ้างถึงวารสารในรายงานวิจัยของนักวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในด้านรายชื่อ ความถี่ เนื้อหาวิชา อายุ และภาษาของวารสารที่ได้รับการอ้างถึง
2. เปรียบเทียบรายชื่อวารสารที่ได้รับการอ้างถึงกับวารสารที่มีในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ

วิธีดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดและรวบรวมประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการวิเคราะห์การอ้างถึงวารสาร รวมถึงศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยทักษิณ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัย แหล่งข้อมูลออนไลน์ ได้แก่ ฐานข้อมูลซีดีรอม และอินเทอร์เน็ต และการสัมภาษณ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวารสาร สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ

การกำหนดและรวบรวมประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ รายงานวิจัยของนักวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งเป็นรายงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2546 และเป็นงานวิจัยที่ได้รับงบประมาณจากงบประมาณเงินรายได้และงบประมาณแผ่นดินรวมจำนวน 147 ชื่อเรื่อง เหตุผลที่ใช้กลุ่มประชากรเป็นรายงานวิจัยตั้งแต่ปี 2530 เนื่องจากเป็นปีที่มีการรวบรวมรายงานวิจัยของมหาวิทยาลัยทักษิณอย่างเป็นทางการครั้งแรก แหล่งที่ใช้ในการกำหนดประชากร ได้แก่ เอกสาร "โครงการวิจัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีงบประมาณ 2530 – 2546" รวบรวมโดย ภารกิจบริการการวิจัย ของกลุ่มงานส่งเสริมและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งรวบรวมจากข้อมูลงานวิจัยที่รายงานต่อมหาวิทยาลัย ข้อมูลถึงวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 สำหรับรายงานวิจัยทั้ง 147 ชื่อเรื่อง จำแนกตามหน่วยงานของมหาวิทยาลัยทักษิณ ได้ดังนี้

1. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 47 ชื่อเรื่อง จำแนกเป็น		
- ภาควิชาภูมิศาสตร์	13	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาสังคมศาสตร์	16	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาภาษาตะวันตก	1	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก	12	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	1	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาศิลปกรรม*	1	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาทัศนศิลป์ศึกษา*	1	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาดุริยางคศาสตร์*	1	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาเศรษฐศาสตร์**	1	ชื่อเรื่อง

* ปัจจุบันอยู่ภายใต้สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์

** ปัจจุบันอยู่ภายใต้สังกัดคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ

2. คณะวิทยาศาสตร์	จำนวน	54	ชื่อเรื่อง	จำแนกเป็น
- ภาควิชาฟิสิกส์			10	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาเคมี			19	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาชีววิทยา			22	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาคหกรรมศาสตร์*			3	ชื่อเรื่อง
3. คณะศึกษาศาสตร์	จำนวน	19	ชื่อเรื่อง	จำแนกเป็น
- ภาควิชาหลักสูตรและการสอน			1	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว			6	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาการประเมินผลและการวิจัย			10	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา			1	ชื่อเรื่อง
- ภาควิชาพลศึกษาและสุขศึกษา			1	ชื่อเรื่อง
4. สถาบันทักษิณคดี	จำนวน	20	ชื่อเรื่อง	
5. กลุ่มงานกิจการนิสิต	จำนวน	2	ชื่อเรื่อง	
6. กลุ่มงานบริการการศึกษา	จำนวน	1	ชื่อเรื่อง	
7. สำนักงานบัณฑิตศึกษา	จำนวน	1	ชื่อเรื่อง	
8. สำนักคอมพิวเตอร์	จำนวน	1	ชื่อเรื่อง	
9. สำนักหอสมุดกลาง	จำนวน	2	ชื่อเรื่อง	

ในการรวบรวมรายชื่อรายงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ของนักวิชาการมหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมของงานวิจัยจำนวน 147 เรื่อง รวมถึงกำหนดรหัสลำดับที่ของงานวิจัยในบัตรบันทึกข้อมูล

---

* ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ได้ถูกยกเลิกไปเมื่อ พ.ศ. 2542

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูลการอ้างถึงวารสารในรายงานวิจัยของนักวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ตอน ดังนี้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 คือ รายละเอียดเกี่ยวกับการอ้างถึงทรัพยากรสารสนเทศของรายงานวิจัยแต่ละชื่อเรื่องซึ่งบันทึกเป็น ตัวเลข และ/หรือ ข้อความ ประกอบด้วยรายละเอียด 2 ข้อ ดังนี้

1. ลำดับที่ของงานวิจัย และ ปีที่พิมพ์ ของงานวิจัย
2. ประเภทและจำนวนของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการอ้างถึง จำแนกเป็น หนังสือซึ่งแยกเป็นหนังสือภาษาไทย และหนังสือภาษาอังกฤษ บทความวารสาร วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล จดหมายเหตุ รายงานวิจัย เอกสาร/รายงานการประชุม เว็บไซต์ การสัมภาษณ์ และอื่น ๆ แบบบันทึกข้อมูลตอนนี้ใช้กับรายงานวิจัย 1 ชื่อเรื่อง

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการอ้างถึงวารสาร ที่ปรากฏท้ายบรรณานุกรมของรายงานวิจัย ซึ่งให้บันทึกเป็นข้อความหรือเลือกคำตอบ ประกอบด้วย

- 2.1 ข้อมูลทางบรรณานุกรมของวารสารที่ได้รับการอ้างถึง
- 2.2 ชื่อของวารสารที่ได้รับการอ้างถึง ใช้บันทึกชื่อของวารสารที่ได้รับการอ้างถึง
- 2.3 เนื้อหาของวารสารที่ได้รับการอ้างถึง ใช้บันทึกเนื้อหาของบทความวารสาร

ในการกำหนดเนื้อหาของบทความวารสาร ผู้วิจัยได้จำแนกหมวดหมู่เป็น 9 เนื้อหาใหญ่ และ 39 เนื้อหาย่อย โดยใช้แผนการจัดหมู่ระบบดิวิอีและเนื้อหาของสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยทักษิณ ตลอดจนศึกษาแนวเนื้อหาของบทความวารสารที่ได้รับการอ้างถึงทั้งหมดเป็นแนวทางเพื่อให้ได้หัวข้อเนื้อหา ที่ครอบคลุมบทความวารสารที่ได้รับการอ้างถึง

เกณฑ์การจัดหมวดหมู่เนื้อหาประกอบด้วยหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย ดังนี้

ปรัชญาและจิตวิทยา ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

จิตวิทยา

จริยศาสตร์ จริยธรรม ศีลธรรม

ศาสนา ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

พุทธศาสนา

ศาสนาอิสลาม

สังคมศาสตร์ ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

รัฐศาสตร์
เศรษฐศาสตร์
กฎหมาย
รัฐประศาสนศาสตร์
ปัญหาสังคม
การศึกษา
ขนบธรรมเนียม
สตรีศึกษา
กลุ่มทางสังคม

ภาษา ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

ภาษาไทย
ภาษาอังกฤษ
ปรัชญาและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษา
ภาษาศาสตร์

วิทยาศาสตร์ ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

ดาราศาสตร์
เคมี
ชีววิทยา
ธรณีวิทยา
วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับพืช
วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสัตว์

วิทยาศาสตร์ประยุกต์และเทคโนโลยี ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

เกษตรศาสตร์
คหกรรมศาสตร์
การจัดการธุรกิจ
โรงงาน
วิศวกรรมเทคโนโลยี
สุขศึกษา
นาฬิกาศาสตร์
คอมพิวเตอร์

ศิลปะ วิจิตรศิลป์ มัณฑนศิลป์ ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

สถาปัตยกรรม

ประติมากรรม

ดนตรี

นันทนาการ

วรรณคดี ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

วรรณคดีไทย

ประวัติศาสตร์ และ ภูมิศาสตร์ ครอบคลุมเนื้อหาย่อย คือ

ภูมิศาสตร์

ชีวประวัติ

ประวัติศาสตร์ไทย

2.4 อายุของวารสาร แบ่งเป็นช่วงอายุของบทความวารสาร ออกเป็น 6 กลุ่มคือ

- ต่ำกว่า 1 ปี
- 1-5 ปี
- 6-10 ปี
- 11-15 ปี
- 16-20 ปี
- มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

2.5 ภาษาของบทความวารสาร

- ภาษาไทย
- ภาษาอังกฤษ
- ภาษาอื่น ๆ

2.6 ข้อมูลที่ตรวจสอบว่า วารสารที่ได้รับการอ้างถึงมีรายชื่ออยู่ในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณหรือไม่

แบบบันทึกข้อมูลตอนที่ 2 นี้ 1 ชุด ใช้กับการอ้างถึงบทความวารสาร 1 รายการ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบบันทึกข้อมูลการอ้างถึงวารสารในรายงานวิจัยของนักวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ ไปทดสอบกับรายงานวิจัยของนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 4 คณะ ๆ ละ 5 เรื่อง ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม – 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 เพื่อทดสอบความตรงกับแบบบันทึกข้อมูล ผลปรากฏว่า แบบบันทึกข้อมูลที่สร้างขึ้นสามารถบันทึกรายละเอียดได้ทุกข้อโดยไม่มีการแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

ในการรวบรวมตัวเล่มรายงานวิจัย ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมของรายงานวิจัยของนักวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 147 ชื่อเรื่อง และกำหนดรหัสลำดับที่ของรายงานวิจัยดังกล่าว เพื่อใช้ในการอ้างอิงรายงานวิจัยแต่ละรายการ

ในการบันทึกข้อมูลการอ้างถึงวารสาร ได้ดำเนินการดังนี้

1. บันทึกข้อมูลในแบบบันทึกการอ้างถึงวารสารโดยมีวิธีการและเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ในบรรณานุกรมท้ายงานวิจัยของนักวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ การอ้างถึง วารสาร 1 ครั้ง ให้นับชื่อวารสารเป็น 1 รายการ แต่หากมีการอ้างถึงวารสารชื่อเดิมซ้ำ ก็ให้นับชื่อวารสารเป็น 1 รายการแต่เพิ่มจำนวนนับของการอ้างถึงหรือความถี่ เช่น มีการอ้างถึงวารสารชื่อเดียวกัน 5 ครั้ง ก็ให้นับชื่อวารสารเป็น 1 รายการ และให้นับเป็นการอ้างถึงหรือมีความถี่ 5 ครั้ง

1.2 ในกรณีที่มีการลงรายการบรรณานุกรมของวารสารในรายงานวิจัย ฯ

บางรายการ ไม่สมบูรณ์ เช่น ขาดชื่อบทความ ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบชื่อเต็มและความถูกต้องของชื่อวารสาร จากบรรณานุกรมวารสาร เอกสาร และเว็บไซต์ที่รวบรวมรายชื่อวารสาร รวมถึงรายการออนไลน์ ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้แก่

หนังสือ

คณะกรรมการกลุ่มวารสารและเอกสารบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. รายชื่อวารสารภาษาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการฯ, 2525.

กรมศิลปากร. รายชื่อวารสารภาษาต่างประเทศที่หอสมุดแห่งชาติได้รับ. กรุงเทพฯ : กรมฯ, 2521.

อัจฉรียา รามสมภพ และสุนภา วัศสระ. รายชื่อวารสารภาษาไทย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : งานวารสาร สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

คณะทำงานเพื่อความร่วมมือระหว่างห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ฝ่ายวารสารและเอกสาร. รวบรวมรายชื่อวารสารในประเทศไทย = Union List of Serials in Thailand. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะทำงานฯ, 2539.

Science Citation Index. Philadelphia, Pa : Institute for Scientific Information, 1985.

เว็บไซต์

- www.journallink.or.th
- www.car.chula.ac.th
- www.tiac.or.th
- www.lib.mut.ac.th
- www.lib.ku.ac.th
- www.google.co.th
- www.lib.tsu.ac.th
- www.alltheweb.ac.th
- http://library.kku.ac.th
- www.clib.psu.ac.th

ถ้าไม่สามารถหาชื่อเต็มของวารสารได้ จะสอบถามจากบรรณารักษ์และอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องแต่ถ้ายังไม่สามารถหาได้ จะถือว่ารายการอ้างอิงนั้นไม่สมบูรณ์ และจะไม่นำมาวิเคราะห์เนื่องจากไม่สามารถวิเคราะห์เนื้อหาของบทความหรือวารสารนั้นๆ ได้ ซึ่งบทความที่ไม่สมบูรณ์มีจำนวน 46 บทความ

1.4 การกำหนดเนื้อหาวิชาของบทความวารสาร ที่ได้รับการอ้างอิง จะพิจารณาเนื้อหาบทความวารสารจากชื่อบทความวารสาร ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดหมวดหมู่โดยดูตามความเหมาะสม

1.5 การศึกษาอายุของวารสาร (จะพิจารณาปี พ.ศ. หรือ ค.ศ. ของวารสารแต่ละฉบับที่ได้รับการอ้างอิงเป็นหลัก) ทั้งนี้จะนับจากปีที่พิมพ์ของรายงานวิจัยเป็นปีเริ่มต้นและย้อนลงไปจนถึงปีที่พิมพ์ของวารสาร เช่น รายงานวิจัยพิมพ์ในปี พ.ศ. 2540 อ้างถึงวารสารที่พิมพ์ในปี พ.ศ. 2530 วารสารจะมีอายุ 10 ปี จึงจัดอยู่ในกลุ่มอายุ 6-10 ปี เป็นต้น

1.6 ในการศึกษาภาษาของวารสารที่ได้รับการอ้างอิง พิจารณาจากภาษาของบทความวารสาร

2. การตรวจสอบ ทบทวนการบันทึกข้อมูล

หลักจากการบันทึกข้อมูลการอ้างอิงที่ปรากฏในบรรณานุกรมท้ายรายงานวิจัยแต่ละชื่อเรื่อง ซึ่งแบ่งเป็นข้อมูลในตอนต้นที่ 1 คือรายละเอียดเกี่ยวกับการอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศ และข้อมูลในตอนต้นที่ 2 คือรายละเอียดเกี่ยวกับการอ้างอิงวารสารที่ปรากฏท้ายบรรณานุกรมของรายงานวิจัย ผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง โดยการสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลจากการบันทึกข้อมูลการอ้างอิง ได้แก่ รายชื่อวารสาร เนื้อหาวิชา อายุ และภาษาของวารสารที่ได้รับการอ้างอิงในรายงานวิจัยของนักวิชาการมหาวิทยาลัยทักษิณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC + for Windows

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตารางและคำบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4 และสรุป อภิปรายผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ นำเสนอในบทที่ 5